

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): 2/06.03.2020

Приета от КС (протокол №/ дата): 6/24.02.2020

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ ОСНОВИ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ”;

ЗА СПЕЦ: „Социална сигурност и застраховане“; ОКС „Бакалавър“

- редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 270 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 9

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ т. ч.:		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	195	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Хр. Благойчева)

2.
(ас. Корнелия Филипова)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина “Основи на социалното осигуряване” е предназначена за студентите от специалност "Социална сигурност и застраховане". Тя има за цел да формира базисни теоретически знания и практически умения във връзка с организацията на социалното осигуряване в България и прилаганите форми на защита срещу рисковете на труда.

Дисциплината е в тясна връзка и с други дисциплини, изучавани в специалността – „Въведение във финансите“, „Общински финанси и социални дейности“, „Демографска статистика“, "Финансови пазари и институции" и др., имайки предвид публичното преразпределение на ресурсите и влиянието върху финансовите решения на бизнеса и доходите на домакинствата, както и банковото обслужване на паричните потоци.

В процеса на обучението студентите **усвояват знания** за:

- предпоставките за възникване, ролята и въздействието на социалното осигуряване в икономическия и социалния живот;
- действащите към момента финансова организация и фондова практика на социалното осигуряване в България;
- мерките за координиране на социалноосигурителните системи в ЕС.

В резултат на обучението се **формират умения** за:

- разбиране и обясняване на протичащите в страната осигурителни процеси;
- самостоятелно изграждане на отношение и оценка към тях;
- извършване на критичен анализ и синтезиране на идеи;
- прилагане на наученото в практиката - чрез изчисляване на размерите на осигурителните вноски и на получаваните обезщетения;
- дискутиране и прилагане на Европейското законодателство в изучаваната област.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. ОБЕКТИВНА НЕОБХОДИМОСТ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
1.1.	Преразпределение на ресурси за задоволяване на обществени потребности;			
1.2.	Моделът на държавата на благосъстоянието;			
1.3.	Икономическа рационалност на преразпределението - Парето ефективност, утилитаризъм, колективно потребление.			
2. ИСТОРИЧЕСКА РЕТРОСПЕКЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
2.1.	Възникване и развитие в световен мащаб			
2.2.	Етапи на развитие в България			
2.3.	Акцентът върху социалното осигуряване в обединена Европа			
2.4.	Проблемите на глобализацията			

3. ХАРАКТЕР И СЪДЪРЖАНИЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
3.1.	Концепциите за солидарността в обществото			
3.2.	Предмет на социалното осигуряване			
3.3.	Принципи на организация			
4. ФОРМИ НА ОСИГУРИТЕЛНА ЗАЩИТА СРЕЩУ РИСКОВЕТЕ НА ТРУДА		3	2	
4.1.	Модели и концепции			
4.2.	Задължително осигуряване			
4.3.	Доброволно осигуряване			
5. РИСКОВЕТЕ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
5.1.	Същност, проявление и класификация			
5.2.	Изравняване и оценка			
5.3.	Стратегии за управление			
5.4.	Рискове пред нормалното функциониране на осигурителната система			
6. ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ОСИГУРИТЕЛНИТЕ РИСКОВЕ		3	2	
6.1.	Характеристика и предназначение			
6.2.	Класификация на осигурителните плащани			
6.3.	Режими за защита на доходите от осигурителните рискове			
7. СУБЕКТИТЕ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
7.1.	Социалните групи в обществото. Осигурителна съвкупност			
7.2.	Осигурители и осигурени лица			
7.3.	Осигурителни институции			
8. ФИНАНСИРАНЕ НА СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ		3	2	
8.1.	Финансирането като преразпределителни отношения			
8.2.	Системи за финансиране			
8.3.	Фондово управление на ресурсите			
9. РОЛЯТА НА ФИНАНСОВОТО ПЛАНИРАНЕ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
9.1.	Социално бюджетиране			
9.2.	Актьорски доклад и ролята на актьорите в осигуряването			
9.3.	Планиране на административните разходи			
10. КОНТРОЛ ВЪРХУ СУБЕКТИТЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
10.1.	Необходимостта от контрол при отделните процеси в осигуряването			
10.2.	Контрол за спазване на законодателството при задължителното осигуряване			
10.3.	Вътрешен финансов контрол в системата на НОИ			
10.4.	Държавно регулиране и надзор върху допълнителното социално осигуряване			
11. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
11.1.	Моделът на пенсионно осигуряване в България			
11.2.	Фондовете в публичното пенсионно осигуряване			
11.3.	Финансова организация на частното пенсионно осигуряване			

12. ОСИГУРЯВАНЕ СРЕЩУ ВРЕМЕННА НЕТРУДОСПОСОБНОСТ		3	2	
12.1.	Профили на временната нетрудоспособност			
12.2.	Защита срещу рисковете "Общо заболяване" и "Майчинство"			
12.3.	Осигуряване срещу трудова злополука и професионална болест			
13. ПРАКТИКИ НА ОСИГУРИТЕЛНА ЗАЩИТА СРЕЩУ ИКОНОМИЧЕСКИ РИСКОВЕ		3	2	
13.1.	Същност на икономическите рискове в социалното осигуряване			
13.2.	Задължително и доброволно осигуряване срещу рисковете "Безработица" и "Необходимост от професионална квалификация"			
13.3.	Защита при откриване на производство по несъстоятелност на работодателя			
14. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
14.1.	Специфика на здравното осигуряване			
14.2.	Основни модели за финансиране на здравноосигурителните системи в световен мащаб - прилагане в обществен и частен вариант			
14.3.	Форми на организация на здравното осигуряване			
15. ЕВРОПЕЙСКИЯТ СОЦИАЛЕН МОДЕЛ		3	2	
15.1.	Координация в социалното осигуряване на европейско ниво			
15.2.	Организация на социално осигурителните обезщетения в държавите-членки на ЕС			
15.3.	Удостоверяване на осигурителния стаж на основание международни договори			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Обзор на теоретически постановки и практическа функционалност	1	35
1.2.	Изчисляване на казуси	1	35
1.3.	Тест /с отворени и затворени въпроси/	1	35
Общо за семестриален контрол:			105
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)		
Общо за сесиен контрол:			90
Общо за всички форми на контрол:			195

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове. Учебно помагало. Варна: Наука и икономика, 2020.
2. Георгиев, З., Йорданов, Пл. Теория на социалното осигуряване. В.Търново: Фабер, 2011.
3. Павлов, Н. Осигурителни схеми, изд. "Фабер", 2011.
4. Петков, Б. и др. Социално осигуряване 2016 г. София: Труд и право, 2016.
5. Кодекс за социално осигуряване

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове. Варна: Наука и икономика, 2016.
2. Благойчева, Хр. Адаптиране на обезщетенията за безработица към икономическия цикъл //Народностопански архив, Свищов, книга 4, 2014, с. 17-30.
3. Благойчева, Хр. Влияние на социалното осигуряване за редуциране на бедността //Народностопански архив, Свищов, книга 4, 2012, с. 37-52.
4. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
5. Христосков, Й. Социално осигуряване, София, 2009.
6. Закон за Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държ. пенсионна система
7. Закон за комисията за финансов надзор